

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

11. Dies Septembris. Non est Temperantia in solis refecandis superfluis;
est & in admittendis necessariis? S. Bernardus de consid. l. 1.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

potest, quàm quatuor benè sani; vis animi aliquando se communicat corpori. Si infirmitas morbi fortes facit: quantò magis robur Gratiæ, & sanitas animæ, cum diligit Deum, & sperat in eo. Hoc, ut perseveres, insculpe animo poeticum pronuntiatum:

Premia victorum pendent à fine laborum:

Hoc, Scriptura sonat; finis, non pugna coronat.

II. DIES SEPTEMBRIS.

Non est Temperantia in solis resecandis superfluis, est & in admittendis necessariis? *S. Bernardus de consid. l. 1.*

Tempe- I.
rantia.

Prodit, ex umbra in solem, è latitudinis in conspectum, virtutum Cardinalium, ultima quidem ordine, non tamen dignitate, Temperantia; quæ secum virtutum, veluti pratoriam cohortem, in aciem producit; quibus contra oblectamenta vitia, prælia Domini, pro Rationis dominio fortiter prælietur. Ut autem, non tantum quæ sit, intelligas; sed quanta sit, penitus percipias: Propono ejus imaginem à variis expressam: (a) *Temperantia, est moderatio cupiditatum, Rationi obediens.* Proprium illi est, corporis voluptates non suscipere, turpisque voluptatis usus nequaquam cupidam esse; ac justam etiam vereri licentiam; componi que animo in parvis, ut in magnis, quæ ad vitam humanam pertinent, rebus: unumque observare; *Ne quid nimis:* sic, ut necessitatem nec præcedat, nec excedat; adeoque rejiciat quidem superflua, sic tamen, ut & admittat necessaria. Illius indolem illustrat Seneca his verbis: (b) *Temperantia, voluptatibus imperat; alias odit, atque abigit; alias*

(a) Cicero l. 2. de finib. (b) Seneca epist.

dispensat, & ad sanum modum dirigit; nec unquam ad illas, propter illas venit: scit optimum esse modum cupidorum, non quantum velis, sed quantum debeas sumere. Exemplum accipe. Crates, alios in foro ementes, alios vendentes contemplatus; illi, inquit, quod rem inter contrariam agunt, se beatos judicant: at ego me, quod utriusque tum emendi, tum vendendi, necessitate sum immunis. Quia quidquid ibi emebatur, & vendebatur, erat illi superfluum: quo ostendit, felicitatem non esse venalem.

II. Duabus rebus constat hujus vitæ felicitas, Tolerantiâ, & temperantiâ. Duo sunt poli tranquillitatis, quos expressit binis oculis Epicætetus, sustine, abstine. Pacem non obtinet, nec gaudium retinet; nisi qui sustinet, & abstinet. Hæc sunt cardines quietis, & virtutis. Ut pacem obtineas, abstine; ut retineas, sustine. Recusando consequeris; excipiendo conservas: recusando fortunæ crepundia; excipiendo flagella. Hujus rei in se specimen exhibuit Diogenes: Cinxit pinu tempora, Isthmica cæremonia, velut sacrorum victor certaminum. Jussus ne illegitimè honorem usurparet; respondit: se duos Antagonistas vicisse, voluptatem, & Dolorem: illam, quia abstinuit; hunc, quia sustinuit. Hos binos; nobis capitales hostes, promptum cuique erit vincere, & triumphare. Tolerantiæ clypeo, Temperantiæ gladio. Duæ sunt machinæ, quibus fortuna omnes turbat, & omnia perturbat: vel quia dat, quæ nolumus: vel quia negat, quæ volumus. Resistis, si abstineas his, sustineas illa. Tota miseria involvitur duobus verbis: perversè, & inversè nolle, & velle: quæ oporteret nos velle, nolumus: quæ nolle, volumus. Magna est pars felicitatis nostræ:

imo tota nostra felicitas : scitè, & prudenter nolle, & velle. Quid expeditius homini, quàm nolle? quidquid non habes, potes nolle : sed nemo potest habere, quidquid vult habere. Cùm nolis, potens es in omnia : cùm vis, in nulla.

III. O quantum ærarium est contra fortem subitam, hæc concisa cupiditas. Jucunda erit voluntas, si non sit mendica, securè per illam dives es: siquidem dives es, cùm vis, videlicet, cùm nihil vis : pauperem tunc facis fortunam. Quid majus optare potes, aut quando magis dives? Nihil in te habebit : nihil in se, quo tibi placere possit. Ditior eris Attalo, si Attalicam contempnas suppellectilem : & dum vis potes. Major vis, quàm Midæ, voluntati tuæ est : non est opus contactu, in absentia plus valet. Siquidem, cùm vis nihil velle : habes omnia, etiam quæ non videris. Ex se fortuna levis est : sed graviores, sarcinæ sua clitellas habet, cupiditates humanas: sine quibus nullum onus imponit nobis. Nihil nos onerat, nisi vota : quæ tamen mala plerumque inscii, unde onus veniat, multiplicamus, ut sublevemur. Quidam rusticus fatigatus arando, regressurus in villam, aratrum a fello alligavit, insupe ipse ascendit : sed nimio gravatus onere, a fello progredi non potuit; tunc ille descendit, suisque imponens humeris aratrum, iterum ascendens, ad a fellum ait ; nunc procedere potes : non enim tu, sed ego aratrum fero. Non isto minus ridiculi sumus rustico. Curas, & cupiditates nostras, quæ nostrum obruunt gaudium, novis curis, & votis tueri, & sublevare volumus. Nihil profectò aliud facimus, quàm integrum onus pristinum retinere, & pondere nobis nova imponere. Quamdiu
tolera-

Septemb.

Tessera.

721

toleramus cupiditates, sumus nobis intolerabiles, si-
ne ulla adhuc fortunæ gravitate. Excutiamus illa,
exoneremur spe: nunc ipsam fortunam levem expe-
riemur. Temperabit excessum cupiditatis Tempe-
rantia, sine quâ, nunquam cupidus quiescet; quia:

Omnia des cupido: sua non perit inde cupido.

12. DIES SEPTEMBRIS.

Vera scientia consistit in duobus punctis, nimirum,
quod Deus sit omnia, & homo sit nihil? *S. Lau-
rentius Justimanus.*

Studiofi- I.
tas.

PRæstabilior, quàm primâ frontè
videtur, est hæc, quæ in honora-
tâ Temperatiæ turmâ, primâ
ordine procedit Virtus, vulgò di-
cta studiositas. Ejus dignitatem, pronum erit assequi
ex ejus muneribus. Duo sunt autem illius munera:
alterum excitare ad comparisonem scientiæ: alte-
rum frænare, & temperare scientiæ cupiditatem.
Primum igitur, acuit hominis industriam, excutit-
que torporem, quoad capeffendam necessariorum
rerum cognitionem præpediunt. Quis non ardeat, ut
scientiâ polleat, si uberrimos, quos inde potest cape-
re fructus, secum expendat? Quàm pulchrum, & ju-
cundum fuit videre inter Græcos, Homerum; apud
Hæbreos, Salomonem: Lycurgum, apud Lacedæ-
monios: Prometheum, inter Ægyptios: Livium in-
ter Romanos, apud eosdem Tullium: Apollonium,
apud Indos; & Secundum, inter Assyrios. Quàm fe-
lices fuerunt Philosophi; quibus, bono fato nasci
contigit illis temporibus, quibus tanta erat idiota-
rum copia, tanta literatorum penuria; ut ex diversis

Pars III.

Zz

Regnis,